

ГДУ ЧАКАЕ НОВАЕ ПАПАЎНЕННЕ

ПРАЛЕТАРЫН УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

АБИТУРЫЕНТАМ ПРЫСВЯЧАЕЦА

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 13 (109)

Субота, 15 красавіка 1972 г.

Год выдання 3-ці

Цана 2 кап.

НА ЗДЫМКУ: (злева) стары і новы карпусы універсітэта. Іх аўдыторыі чакаюць першакурснікаў.

ТАБЕ, АБИТУРЫЕНТ-72!

Якую спецыяльнасць выбраць, куды пайсці вучыцца? Гэта пытанне кожны год устае перад сотнямі тысяч абітурыентаў. На самай справе, як не ведаючы глыбока ўсе прафесіі, выбраць сабе дарогу на ўсё жыццё, каб потым не раскайвацца? Вядома, ёсць сярод абітурыентаў шмат і такіх, для каго гэта пытанне вырашана, і шлях свой яны вызначылі дзюда. Сярод іх тыя, хто доўгі час працаваў на прадпрыемстве, у саўгасе, калгасе і вырашыў па-

глыбш свая веды па спецыяльнасці, якая спадабалася. Большасць жа пачынаюць думаць аб выбары прафесіі, заканчваючы сярэдняю школу. Восем ім мы і хочам дапамагчы ў вырашэнні жыццёва важнага пытання. Сённяшні нумар нашай газеты прысвячаецца абітурыентам — дапытлівым, настойлівым і працавітым юнакам і дзяўчатам, якія мараць стаць студэнтамі нашага ўніверсітэта. На старонках спецыяльнага выпуску «Гомельскага ўніверсі-

тэта» раскажваецца аб Гомельскім дзяржаўным універсітэце, аб кожным з яго 7 факультэтаў і спецыфіцы навучання на іх, аб тым, як жыць і вучыцца студэнты. Абітурыент знойдзе адказы на пытанні, звязаныя з спецыяльнасцямі, пазнаёміцца наогул з жыццём нашага ўніверсітэта. ГДУ з радасцю прыме ў рады свайго студэнцтва кожнага, хто вырашыў прысвяціць сваё жыццё раскрыццю нязведаных таямніц навукі, хто горача імк-

нецца атрымаць вышэйшую адукацыю, каб у далейшым прынесці найбольшую карысць нашай Радзіме!

Прыходзьце да нас у Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт. Вы трапіце ў дружны, добры калектыў. У нас створаны ўсе ўмовы для таго, каб кожны студэнт мог стаць не толькі тэарэтычна падрыхтаваным, але і гарманічна развітым спецыялістам.

Калі ласка, дарагія сябры! Шматлікія аўдыторыі, лабараторыі, чытальныя залы, бібліятэка, спартыўныя збудаванні ГДУ чакаюць вас!

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

ПАРТЫЙНЫ СХОД

12 красавіка адбыўся агульнаўніверсітэцкі закрыты партыйны сход. На ім з дакладам «Аб рабоце Гомельскага гарадскога камітэта КПБ» выступіў другі сакратар парткома тав. Б. М. Тамашоў.

У абмеркаванні даклада прынялі ўдзел: загадчык кафедры палітычнай знаёмшці дацэнт М. М. Маёраў, сакратар партыйнай арганізацыі геалагічнага факультэта прафесар В. Г. Герасімаў, сакратар партыйнай арганізацыі эканамічнага факультэта старшы выкладчык Н. В. Волкава, рэктар універсітэта акадэмік АН БССР У. А. Бель.

Па абмеркаванні пытанняў камуністы прынялі адпаведную пастанову.

ВУЧОНЫ САВЕТ

13 красавіка адбылося чарговае пасяджэнне Вучонага савета ўніверсітэта.

Аб арганізацыі падрыхтоўкі і правядзенні вучэбна-вытворчых практык студэнтаў паведаміла Ю. Д. Алейнік.

Члены Вучонага савета заслухалі пачатковы навукова-даследчага сектара ўніверсітэта М. І. Твардоўскага па пытанню аб прадстаўленні студэнтамі ўніверсітэта навуковых работ на Усеагульнай конкурсе студэнцкай навуковай творчасці.

Былі абраны на пасаду дацэнтаў загадчык кафедры алгебры і геаметрыі Л. Я. Паллюк і доцэнт біялагічна-геаграфічнага факультэта С. Ф. Алешка.

ЦВЁРДЫМ ПОСТУПАМ

Ці мог хто зкога паўстагоддзя таму назад думаць, аб тым, што на Палесці — гэтым цёмным і забытым кутку царскай Расіі — сляжыцца дзеці, якім лёсам нібыта наканавана быць непільнымі, некультурнымі, будучы вучыцца ва ўніверсітэце! Аб гэтым нават перадавыя людзі баяліся гаварыць усюх.

А сёння для нас гэта рэальнасць. Мы прывыклі называць Гомель універсітэцкімі горадамі, прывыклі, што ёсць тамі прылічкі «Універсітэт». Але заўсёды кожны з нашага шматтысячнага калектыву з гонарам і ўсведамленнем вялікай аднавісці гаворыць аб ім.

Універсітэт на Палесці. Ён лічы малады, у маі яму споўніцца толькі тры гады. Малы ці вялікі гэты ўзрост? Калі глядзець з пункту гледжання гісторыі, то занадта малы. Але граба ўлічваць, што дзень нашай савецкай рэвалюцыі раўняецца годам мінулага. Універсітэт, як магутны птах, з кожным днём раскінае свае крылы, набіраецца моцы, стае на нашых вачах.

Толькі нядаўна гаварылася аб нараджэнні другога ў на-

шай рэспубліцы ўніверсітэта, а потым пачаўся працэс яго станаўлення. Безумоўна, ён рос бы не так хутка, каб не клопаты Камуністычнай партыі, Саветага ўрада, якія надаюць іблнлюючы ўвагу ўніверсітэцкай адукацыі ў нашай краіне. У Пастанове ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік» гаворыцца: «Шматнацыянальны савецкі народ сустрэае 50-годдзе ўтварэння СССР магутным, малялітна згуртаваным, упэўненым і мэтанакраўана ідучым пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі наперад па шляху, намячанаму не Праграмай, XXIV з'ездам КПСС».

Менавіта, дзякуючы таму, што жывем мы ў адзінай савецкай сям'і, у сусор'і рэспублік савецкіх, універсітэт змог амаль адразу ж рыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі. У нас не халапа надраў, абсталавання, адчуваўся вострая

патрэба ў папаўненні фондаў бібліятэкі, і руку дапамогі паддалі брацкія рэспублікі.

Возьмем для прыкладу геалагічны факультэт. Гэта аўсім новы факультэт у Гомелі, які рыхтуе спецыялістаў па геалогіі. Адкрыты ён невпадкова, бо імяна Гомельшчына дае зараз шмат нафты, разведаны і іншыя карысныя выкапні. Каб асвоіць усе багачы, неабходны спецыялісты высокай кваліфікацыі. Але сваімі сіламі мы не змаглі б ажыццявіць падрыхтоўку іх. Таму былі запрошаны вядомыя вучоныя з братніх рэспублік. Зараз будучыя геалагі рыхтуюць прафесары А. Р. Кінзікеў, С. Д. Туроўскі, В. Г. Герасімаў. Сёлета будзе першы выпуск геологаў з дыпломам Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Або ўзяць яшчэ адзін факультэт — эканамічны. Ён рыхтуе таксама спецыялістаў па прафесіі, у якой адчуваецца вострая патрэба. Зараз факультэт прадстаўляе сабой

дружны калектыў, па плячу якому вырашэнне надзённых праблем.

Другую маладосць перажывае старэйшы на ўніверсітэце гісторыка-філалагічны факультэт. Ён мае ўжо свае традыцыі (за час існавання ў лідысцігуце), падрыхтаваў сотні добрых спецыялістаў. На ім зараз працуюць 5 дактароў навук, каля 20 кандыдатаў. Толькі за апошні год чатыры выкладчыкі з гэтага калектыву пасляхова абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Тое ж самае можна сказаць і аб іншых факультэтах: біялага-глебавым, фізічным, механіка-матэматычным, фізічнага выхавання. Адно аднае ўсе калектывы — слаўу вопыту і маладосці, жаданне рыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Што ж улічвае наш універсітэт з цэлым?

На самі факультэтах стаяць нара, піці завочнага навучання,

(Заканчэне на стар. 2).

ЦВЁРДЫМ ПОСТУПАМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1 стар.)

на падрыхтоўчым аддзяленні, на падрыхтоўчых курсах і вучэбна-навукова-даследчым пункце навукаеца звыш шасці тысяч юнакоў і дзяўчат. Больш трохсот выкладчыкаў перадаюць свой вопыт і майстэрства студэнтам. Сярод іх і акадэмік АН БССР, 14 доктороў навук і прафесараў, звыш ста кандыдатаў навук. Вучэбны праца ажыццяўляецца на 28 кафедрах.

Пераход на ўніверсітэцкія праграмы патрабаваў значнага расшырэння вучэбна-лабаратор-

най базы. Пры актыўным удзеле студэнтаў і выкладчыкаў толькі за мінулы навукавы год арганізаван рад новых лабараторый пры кафедрах, на якія набыта абсталявання на многія дзесяткі тысяч рублёў.

Зараз універсітэт мае чатыры вучэбна-лабараторныя корпусы, выдатную актыўную залу, спартыўны збудаванні, навуковую бібліятэку з фондам у чатырыста тысяч кніг.

З кожным годам павышаецца грамадская актыўнасць студэнтаў і выкладчыкаў. Так, з больш чым трох тысяч камсамольцаў стацыянара звыш 90

працэнтаў маюць пастаўлены грамадскія даручэнні. Яны выступаюць з дакладамі і лекцыямі перад працоўнымі вобласцямі і горада. Авалядоўчэ дэтарскім майстэрствам дапамагае Імнікола маладога лектара. Славіца і наша мастацкая самадзейнасць. Аматары яе могуць займацца ў шасці розных гуртках: танцавальным, вакальным, інструментальным, тэатры мініяцюр, харавым...

Але ўсё гэта дзень сьвіншні. А дзень заўтрашні? З гэтым пытаннем наш карэспандэнт звярнуўся да рэктара ўніверсітэта акадэміка АН БССР Ула-

дзіміра Аляксеевіча Белыя, вядомага вучонага ў галіне механікі палімераў.

У далейшым універсітэт будзе развівацца ў адпаведнасці з разлічымі прагностычнымі і рэалістычнымі патэнцыяламі Палесся. Будуюць адкрыты новыя факультэты, матэматыка, нафтавы, медыцынскі...

Недарма будаўніцтва ўніверсітэцкага гарадка, які ўжо спраектаваны, камсамолі на нашай вобласці вырашыла абяцаць ударнай камсамольскай будоўлі. Гэта будзе велічыня ансамбль. Запланавана яго будаўніцтва ў раёне вёскі Валатава. Што будзе ў гэтым гарадку? Шматлікія вучэбна-лабараторныя корпусы, навукова-даследчыя інстытуты, выд-

чальны цэнтр, батанічны сад, музей прыроды Палесся, фундаментальная бібліятэка, выдавецтва, спартыўны комплекс... Прадугледжана стварэнне новых кабінетаў і лабараторый, напрыклад, малекулярнай фізікі і радыёфізікі, электроннай і імпульснай тэхнікі і многіх іншых.

Безумоўна, аб усім расказаць немагчыма: Лепш за ўсё, дарогі сябры, прыходзьце да нас вучыцца, і вы станцеце не толькі сведкамі, а і ўдзельнікамі ажыццяўлення велічых планаў. Універсітэт на Палессі рыхтуецца прыняць у свае сцены дапытлівых, настойлівых і працавітых юнакоў і дзяўчат. У добры шлях, абтурэнты, намы будучыя выхаванцы!

ГІСТОРЫКА - ФІЛАЛАГІЧНЫ факультэт адзін з старэйшых на ўніверсітэце. За гады свайго існавання ён даў сістэме народнай адукацыі краіны сотні высокакваліфікаваных выкладчыкаў гісторыі, рускай і беларускай моў і літаратуры. Ва ўсіх кутках нашай рэспублікі і далёка за яе межамі працуюць выпускнікі факультэта. Яны з гонарам выконваюць задачы Камуністычнай партыі і Саветаўскага ўрада па прапагандзе марксісцка-ленінскіх ідэй, ведаў і культуры, выхаванню маладога па-

калектыў факультэта ў цяперашні час налічвае 625 студэнтаў-завочнікаў. Вучэбную і выхаваўчую работу на факультэце праводзіць звыш 50 выкладчыкаў. Сярод іх доктары гісторыі навук, прафесары І. Ф. Мужаў, А. А. Бендзіктаў, доктары філалагічных навук, прафесары У. В. Анічэнка, П. П. Ахрыменка і доктар філалагічных навук М. М. Грычэныч. Больш 20 выкладчыкаў факультэта з'яўляюцца дацэнтамі і кандыдатамі навук.

Факультэт рыхтуе спецыялі-

тэмы: «Абласны слоўнік Гомельшчыны», і «Літаратурна-дыялекталогічны слоўнік беларускай мовы». У гэтыя работы актыўна ўключыліся і студэнты.

Пры кафедрах факультэта адкрыта і аспірантура, якая рыхтуе спецыялістаў для вышэйшых навукальных устаноў. Паспяхова займаюцца, скончылі аспірантуру і працуюць на факультэце кандыдаты філалагічных навук М. А. Малюка, М. В. Родчанка і М. А. Якіўскі.

Вялікая работа вядзецца па ўцягненню найбольш здольных

ГІСТОРЫКА-ФІЛАЛАГІЧНЫ

калення — какалення будаўнікоў камунізму.

Факультэт ганарыцца сваімі выпускнікамі ваяцкіх гадоў: Героем Саветаўскага Саюза Юрыем Шандалавым, пазям-франтавіком Міналем Сурычовым, які аддаў сваё жыццё за свабоду і незалежнасць нашай імпатрыянальнай Радзімы, і многім іншым.

Ганарымся мы тым, што ў нас вучыліся вядомыя пісьменнікі-празаікі Іван Шамякін, Міхась Даніленка, паэты Кастусь Кірзенка, Леанід Гаўрылаў, Станіслаў Кадуба, Паўлюк Прануза, фалькларыст Канстанцін Кабашнікаў.

Цэлы рад выпускнікоў факультэта паспяхова абаранілі кандыдаты дысертацыі і працуюць у ВНУ рэспублікі, а І. Ф. Харламаў, Т. П. Траўцэўская, У. М. Сабалеўка, В. В. Сербінаў, У. П. Кісялюк, Э. М. Эніцін і В. В. Матусевіч паспяхова працуюць у нашым універсітэце.

Каб грамадства магло існаваць, яму неабходна ажыццяўляць працэсы працы: вытвараць матэрыяльныя дабrotы, ажыццяўляць працэсы абслугоўвання насельніцтва, размярцоўваць вытвараныя каштоўнасці, развіваць навуку і культуру. У працэсе вытворчасці і размеркавання ўзнікаюць пэўныя адносіны паміж людзьмі.

Эканамісты арганізуюць гэтыя адносіны такім чынам, каб яны адпавядалі патрабаванням аб'ектыўна дзеючых эканамічных законаў.

Прафесія эканаміста да апошніх гадоў часу многім здавалася сумнай, звязанай з махалінай лічальнай работай. Пры гэтым не ўлічалася, што на аснове гэтых лічбаў, пры іх аналізе наймаюцца шляхі далейшага развіцця эканомікі нашай краіны. Невядома, што эканамістаў параўноўваюць са штурманамі. Яны працуюць, як штурман на караблях і самалётах, нурэ нашай народнай гаспадарыні.

Эканамісты адгрываюць важную ролю ў механізацыі і аўтаматызацыі эканамічных і інжынерных разлікаў, паскарэння аўтаматычных сістэм кіравання вытворчасцю.

У апошні час партыя і ўрад удзяляюць вельмі шмат увагі палітычнаму падрыхтоўці эканамістаў. Сведчаннем таму прынятыя паставы ЦК КПСС «Аб палітычным эканамічнай адукацыі працоўных» і «Аб рабо-

стаў па трох профілях: гісторыя, руская мова і літаратура, беларуская мова і літаратура. Гэта не толькі выкладчыкі сярэдніх і агульнаадукацыйных навукальных устаноў, але і будучыя даследчыкі ў галіне гісторыі, філалогіі, літаратуразнаўчы.

Кафедры факультэта паспяхова вядуць навукова-даследчую работу. Усе яны маюць сваю профіль. Так, напрыклад кафедра рускай літаратуры ўжо многа гадоў працуе ў перспектывнай галіне літаратуразнаўства — вывучэнні сувязей беларускай літаратуры з літаратурамі народаў ССРСР. Кафедра беларускай літаратуры працуе над вывучэннем рэгіянальных асаблівасцей беларускай літаратуры, вывучэннем гісторыі беларускага верша, паэтыкі фальклора і творчай гісторыі буйнейшых твораў. Кафедра рускай і беларускай моў — над праблемай «Беларуская лексікаграфія», куды ўключаны дзве

студэнтаў у навукова-даследчую работу. У гэтым годзе для рэспубліканскага конкурсу падрыхтавана больш 20 работ. Праз СНТ прышлі ў аспірантуру і паспяхова займаюцца ў ёй Р. Літвінаў, А. Парукаў і іншыя.

Для тых, хто любіць пазію і спрабуе свае сілы, адкрыта дарога ў літэбрыянае «Крыніца». Могуць займацца ў ім і вучні школ. Члены «Крыніцы» вядуць вялікую прапаганду пазіі не толькі на ўніверсітэце, але і сярод насельніцтва горада і вобласці.

Партыя і ўрад паставілі грандыёзныя задачы перад вышэйшай школай і прадуцьця вялікімі клопатамі аб яе работніках і выхаванцах. Асноўныя задачы, што ставяць перад ВНУ краіны, былі выкладзены Генеральным сакратаром ЦК КПСС тав. Л. І. Брэжневым перад удзельнікамі Усеагульнага з'езду студэнтаў. Прафесарска-выкладчыцкі калектыў і студэнты факультэта паспяхова змагаюцца

НА ЗДЫМКУ: прафесар У. В. Анічэнка праводзіць заняткі з членамі дыялекталогічнага гуртка.

за выкананне пастаўленых задач. Паспяховасць на факультэце складае 99,4 працента. 111 студэнтаў займаюцца толькі на выдатна, 348 чалавек — на добра і выдатна. Гэта дасягнута дзякуючы строгаму і своечасоваму планаванню работ на факультэце, добрасумленным адносінам студэнтаў да вучобы, добрай рабоце партыйных і грамадскіх арганізацый факультэта.

На факультэце арганізуюцца многа цікавых лекцый, гутарак, дыспутаў, канферэнцый, сустрэч. Усё гэта робіцца для ўсебаковага развіцця студэнтаў

факультэта.

Тым, хто любіць музыку, вакал, танцы, могуць правільна свае здольнасці ў інструментальна-вакальным ансамблі, хоры, танцавальным калектыве, тэатры мініяцюр.

Мы з нецярпеннем чакаем новае папаўненне ў сябе на факультэце. Новыя ж людзі — гэта новыя сілы, новыя таленты, свежая думка. Чакаем вас, тых, хто любіць гісторыю і літаратуру, хто любіць сваю родную мову.

Т. ЯЗЭПАВА,
намеснік дэкана гісторыка-філалагічнага факультэта.

ЭКАНАМІЧНЫ

СССР па выкананню Паставы ЦК КПСС «Аб мерах па далейшаму развіццю грамадскіх навук і павышэнню іх ролі ў камуністычным будаўніцтве» маюць вялікае значэнне для падрыхтоўкі кадраў эканамістаў, павышаюць ролю і значэнне гэтай ганаровай прафесіі. Нягледзячы на тое, што эканамістаў у нашай краіне рыхтуюць многія ВНУ, людзей гэтай прафесіі зараз не хапае.

Эканамічны факультэт ГДУ адзін з Беларусі рыхтуе эканамістаў па эканоміцы працы і інжынераў-эканамістаў па арганізацыі механізаванай апрацоў-

кі эканамічнай інфармацыі. Навучэнне праводзіцца на дзённым і завочным аддзяленнях.

Студэнты I і II курсаў факультэта вывучаюць агульнаадукацыйныя і агульнаэканамічныя дысцыпліны. Прычым на эканамічнай спецыяльнасці — больш гуманітарны ўхіл, а на

Інжынерна-эканамічнай — матэматычны. На абодвух аддзяленнях вывучаюцца тэхнічныя дысцыпліны.

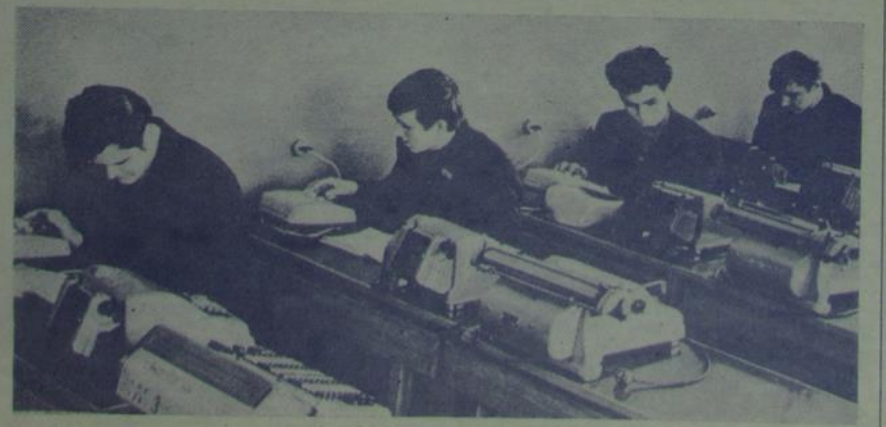
Вывучэнне спецыяльных прадметаў пачынаецца на III курсе. На спецыяльнасці эканаміста працы да іх адносяцца: планаванне народнай гаспадаркі, эканоміка прамысловасці, тэхнічны нармаваны працы, навуковыя асновы кіравання, эканоміка працы, навуковая арганізацыя працы і інш.

На спецыяльнасці арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі вучаюцца эканамічныя дысцыпліны, эканоміка-матэматычныя прадметы, будова і эксплуатацыя разнастайных вылічальных машын, у тым ліку і ЭВМ.

У час навучання студэнты праходзяць працяглыя практыкумы на прамысловых прадпрыемствах, у інфармацыйна-вылічальных цэнтрах, навукова-даследчых інстытутах і машынабудаўнічых станцыях.

Студэнты, скончыўшы аддзяленне эканомікі працы, будуць накіроўвацца на прамысловыя прадпрыемствы і будаўнічыя арганізацыі для работы на пасадах эканамістаў па працы, інжынераў па навуковай арганізацыі працы, інжынераў-нармароўшчыкаў.

Студэнты, які атрымалі кваліфікацыю па спецыяльнасці арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі, будуць працаваць у інфармацый-

НА ЗДЫМКУ: студэнты эканамічнага факультэта на практычных занятках.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ЭКАНАМІЧНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.)

на-вылічальных цэнтрах прад-прыемстваў і органаў. Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення СССР, машына-лічальных станцыях, навукова-даследчых інстытутах, бюро па праектаванню і ўкараненню сродкаў вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм кіравання.

Першы набор на факультэт быў зроблены ў 1969 годзе.

На факультэце працуюць кваліфікаваныя выкладчыкі: доктар эканамічных навук, прафесар М. В. Нанучыцель, кандыдаты эканамічных навук, дацэнты М. М. Маераў, Л. А. Цяцерына, кандыдаты фізіка-матэматычных навук В. Р. Яноўскі, В. Е. Быхаўцаў, кандыдаты эканамічных навук Т. Д. Трапаўская, Л. А. Салохіна і іншыя.

Факультэт па выніках змайова залікова-экзаменацыйнай сесіі 1971—1972 навучальнага года заняў II месца ва ўніверсітэце па паспяховасці. Арганізавана і пачало актыўную работу студэнцкае навуковае таварыства факультэта. Вялікай папулярнасцю сярод студэнтаў карыстаецца калектыў мастацкай самадзейнасці факультэта, асабліва, вэкальна-інструментальны ансамбль.

Толькі ў 1971-72 навучальным годзе факультэт стаў выступаць асобнай камандай у агульнаўніверсітэцкай спартакіадае. І адразу ж яе пераможцамі сталі жаночыя каманды па валейболу і баскетболу, удала выступілі шахматысты. На факультэце займаюцца 2 майстры, 2 чэмпіёны і рэкардсменкі БССР, 4 кандыдаты ў майстры спорту СССР, шмат спартсменаў масавых разрадаў.

Факультэт мае ўласны значок, які ва ўрачысты абстаноўцы ўручаецца пераможцам і пераможцаў пачатку навучальнага года. Для школьнікаў, якія жадаюць паступіць на факультэт, штогод у суботу пасля Кастрычніцкіх свят праводзіцца традыцыйны вечар «Эканаміст».

Калектыў факультэта штогод папаўняецца добрым контынгентам студэнтаў, цікавымі людзьмі, якія могуць спадзявацца выдатную вучобу з актыўнай грамадскай дзейнасцю, паспяхова займаюцца навуковай работай, спортам і мастацкай самадзейнасцю. І ад кожнага новага прыёму выкладчыкі і студэнты факультэта чакаюць усё лепшага і лепшага папаўнення.

І. ТРАЦЭУСКІ,
в. а. дэкана эканамічнага факультэта, кандыдат эканамічных навук.

МЕХАНІКА-МАТЭМАТЫЧНЫ

Механіка-матэматычны факультэт універсітэта заклікае рыхтаваць кваліфікаваных спецыялістаў-матэматыкаў для работы ў разнастайных галінах навук, народнай гаспадаркі, у народнай адукацыі. Створаны на базе фізіка-матэматычнага факультэта Гомельскага педітэўтэта, механіка-матэматычны факультэт універсітэта пераняў і спадчыну і памянае яго

лепшыя традыцыі, пастаянна ўдаканальвае сваю работу. За гады існавання факультэта ў аснове ўніверсітэта значна паглыблены якасна прафесарска-выкладчыцкі састаў факультэта, далейшае развіццё атрымлівае вучэбна-лабараторная база.

Вучэбны план факультэта дазваляе студэнтам у час навучання (5 гадоў на спецыяльнасці, 6 гадоў на завочным аддзяленні)

атрымаць глыбокія тэарэтычныя веды па матэматыцы і сумежных дысцыплінах, знамяніцца з прыкладнамі матэматыкі, атрымаць навыкі самастойнай навукова-даследчай работы. Сістэма спецыяльных курсаў і семінараў забяспечвае матчы, масіўнае паглыбленае вывучэнне і самастойнай работы ў некаторых напрамках матэматыкі.

Скорчыўшы механіка-матэматычны факультэт атрымлівае матчынае працаваць у навукова-даследчых лабараторыях і канструктарскіх бюро, разнастайных навукова-даследчых установах і галінах прамісловасці, а таксама ў якасці выкладчыкаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах і школах. Так, з выпуску 1972 года больш паловы накіроўваюцца на работу ў Інстытуты матэматыкі і механікі металалінейных сістэм Акадэміі навук БССР і іншых НДІ, на заводы ў розныя гарады БССР і УССР. Частка выпускнікоў накіроўваецца на работу ў якасці выкладчыкаў ВНУ, тэхнікумаў і школ.

Падрыхтоўку кваліфікаваных матэматыкаў на факультэце забяспечваюць у цэперашні час чатыры кафедры: матэматычнага аналізу, алгебры і геаметрыі, механікі, вылічальных машын і праграмавання. На гэтых кафедрах зараз працуюць 16 супрацоўнікаў з вучэбнымі ступенямі, дактары або кандыдаты навук, кваліфікаваныя

На кафедрах факультэта ядзёнца вялікая навукова-даследчая работа як па тэарэтычных раздзелах матэматыкі і механікі, так і па іх прыкладзіннях. Да гэтай работы прыцягваюцца пры дапамозе навуковых гурткоў, семінараў, праз студэнцкае навуковае таварыства і студэнты факультэта. Многія студэнты ў гэтай дзейнасці дасягаюць значных поспехаў, выступаюць з дакладамі на студэнцкіх навуковых канферэнцыях універсітэта і іншых ВНУ БССР і УССР, на рэспубліканскіх і зональных канферэнцыях, удзельнічаюць ва ўніверсітэцкім, рэспубліканскім і ўсесаюзным аглядах конкурсах на лепшую студэнцкую навуковую работу, рыхтуюць навуковыя публікацыі. Дыпломныя работы многіх студэнтаў выконваюцца па тэматыцы Інстытутаў Акадэміі навук БССР, носяць прыкладны характар. Студэнты, якія праявілі здольнасці да навуцы, рэкамендуюцца ў аспірантуру.

За час навучання на факультэце студэнты праходзяць працяглую вучэбную практыку ў вылічальных цэнтрах, а затым вытворчую практыку на месцы работы або ў вылічальных цэнтрах Акадэміі навук БССР, Беларускага ўніверсітэта і іншых. Студэнты, што рыхтуюцца да педагагічнай работы, вывучаюць спецыяльныя дысцыпліны ў гэтым напрамку і праходзяць педагагічную практыку. Тым выпускнікам, хто пасляхова закончыў факультэт, прывітаецца кваліфікацыя «матэматык», а тым, хто рыхтуецца да педагагічнай дзейнасці, — дадатковая кваліфікацыя «выкладчык матэматыкі».

З 1972 года намячаецца ўвядзенне новага вучэбнага плана па спецыяльнасці «матэматыка» з прывяшчэннем кваліфікацыі «матэматык-інжынер» або «матэматык-выкладчык матэматыкі».

А. ЮШЧАНКА,
дэкан механіка-матэматычнага факультэта, кандыдат фізіка-матэматычных навук.

НА ЗДЫМКУ: студэнты механіка-матэматычнага факультэта на лекцыі.

ВАЖНЕЙШЫМІ задачамі развіцця народнай гаспадаркі з'яўляюцца: інтэнсіўнае выкарыстанне багатых прыродных рэсурсаў нашай краіны, адкрыццё новых буіных месцанараджэнняў карысных выкапняў, паліпашэнне размяшчэння прадукцыйных сіл па тэрыторыі, набліжэнне аб'ектаў прамісловасці да крыніц сыравіны, паліва.

Геалогія — навука аб будове і гісторыі развіцця зямной

кары і зямлі ў цэлым, аб прадзеях, што змяняюць яе паверхню і нетры, аб рэчывым саставе і ўласцівасцях асобных яе частак, аб мінеральных багаццях, што змяшчаюцца ў нетрах зямлі.

Геалагічны факультэт рыхтуе спецыялістаў у галіне геалогіі, гідрагеалогіі і інжынернай геалогіі. Падрыхтоўка спецыялістаў праводзіцца па спецыяльнасці інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі. Яна дзеліцца на дзве спецыялізацыі: гідрагеалогія і інжынерная геалогія.

Заканчваючы факультэт па спецыяльнасці гідрагеалогія з'яўляюцца спецыялістамі, здольнымі выконваць работы, што звязаны з пошукам і разведчай прэзных (ітрых) і мінеральных (лежавых), а таксама прамісловых падземных вод. Гідрагеологі, выпускаемыя ўніверсітэтам, удзельнічаюць у даследаваннях, правядзіннях у сувязі з гідрагеалагічным або мелярацыйным будаўніцтвам, вадзабеспячэннем населеных пунктаў, курортным будаўніцтвам, вывучэннем гідрагеалагічнага рэжыму асобных месцанараджэнняў карысных выкапняў і інш.

Спецыялізацыя інжынерная геалогія мае галоўную задачу — падрыхтаваць спецыялістаў, неабходных для геалагічнага абгрунтавання праектаў, буйнога інжынернага будаўніцтва (гідратэхнічнага, дарожнага і чыгуначнага, прамісловага і грамадзянскага). Асноўнай задачай студэнтаў, што спецыялізуюцца па інжынернай геалогіі, з'яўляецца вывучэнне горных парод як асновы матэрыялаў і ўмяшчальнасцей разнастайных інжынерных збудаванняў. Яны больш удзяляюць увагі геалагічным працэсам, якія аказваюць разнастайны ўплыў на фарміраванне збудаванняў або іхна

самі ўзнікаюць у выніку ўздзеяння гэтых збудаванняў на паверхню асноў.

Заканчваючы геалагічны факультэт па любой спецыялізацыі з'яўляюцца геологамі шырокага профілю. Дасягаецца гэта тым, што ўсе студэнты ў дастатковым аб'ёме атрымліваюць агульнаадукацыйную падрыхтоўку па асноўных геалагічных дысцыплінах. Такія дысцыпліны, як агульная геалогія, гістарычная геалогія, геакартаванне, геалогія СССР, гідрагеалогія, інжынерная геалогія, крышталграфія, мінералогія, петраграфія крышталічных і асадкавых парод, вучэнне аб карысных выкапнях і іншыя вывучаюцца ўсім студэнтамі факультэта. Акрамя таго, студэнты вывучаюць гісторыю КПСС, палітычную эканомію, марксісма-ленінскую філасофію, асновы навуковага камунізму, фізіку, матэматыку, хімію, замежную мову і іншыя дысцыпліны.

Выпускнікі геалагічнага факультэта працуюць у геалагічных пошукавых і разведчых партыях, у навукова-даследчых інстытутах і лабараторыях геалагічнай службы нашай краіны.

Усе студэнты праходзяць агульныя навучальныя геалагічныя практыкі на I курсе ў межах Беларусі і Паўночнай Украіны, на II курсе — на Паўночным Каўказе, на падлігоны геалагічнага факультэта. Пасля III і IV курсаў праводзіцца вытворчыя практыкі, у час якіх студэнты працуюць у экспедыцыях на штатных пасадах у розных кутках нашай Радзімы. Значная колькасць студэнтаў праходзіць вытворчую практыку ў экспедыцыйных факультэта пад непаўназначным кіраваннем прафесараў і выкладчыкаў кафедр.

Вучэбны план геалагічнага

факультэта разлічана на 5 гадоў. Агульны аб'ём палявых, вучэбных і вытворчых практык складае наля трэці ўсяго часу навучання студэнтаў.

У састаў геалагічнага факультэта ўваходзяць пакуль дзве кафедры: агульнай геалогіі і інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі. Акрамя таго, на факультэце ёсць мяжафедэральны кабінет геалогіі Беларусі, рад вучэбных і навукова-даследчых лабараторыяў.

На факультэце чытаюць лекцыі прафесары: В. Г. Герасімаў, А. Р. Кінакеў, С. Д. Туроўскі, дацэнты лаўрэат Ленінскай прэміі А. А. Кудзін, Ю. Ф. Хадакоўскі, Ю. А. Баласкіраў, Н. К. Бабкоў, М. І. Чычын, кандыдаты геалагічна-мінералагічных навук А. А. Невдавін, Н. П. Дубіцкая і іншыя.

Глыбокае веданне ўмоў утварэння і заканамернасцей размяшчэння разнастайных мінеральных асацыяцый у нетрах зямной кары можа забяспечыць пошукі і адкрыццё неабходных для прамісловасці разнастайных руд, вугалю, нафты, мінеральнай сыравіны, падземных вод і тым садзейнічаць развіццю народнай гаспадаркі. Для гэтага факультэт аснашчаны сучасным навуковым і вучэбным абсталяваннем.

Геалагічны факультэт рыхтуе спецыялістаў па палёвай і лабараторнай практычнай дзейнасці па вывучэнню будовы і законаў развіцця зямной кары і зямлі ў цэлым, спецыялістаў для разнастайных даследаванняў пад будаўніцтва буіных збудаванняў (дарогі, аэрадромы, плаціны, гарады, прамісловыя аб'екты і г. д.).

С. ТУРОЎСКІ,
дэкан геалагічнага факультэта, доктар геалагічна-мінералагічных навук, прафесар.

НА ЗДЫМКУ: мінералы — адзін з асноўных аб'ектаў даследавання ў геалагіі.

Ф І З І Ч Н Ы

электричнасць, радыё і тэлебачанне ў кожным доме, заўтра — магутны атам стане кашчэцтва пастухам чалавецтва. Пры даследаваннях космасу, акіяну і зямлі, у паках і лабораторыях заўтрашняга дня будзе выкарыстоўвацца цудоўны прыбор, які надрывае з'яву, якую можна назваць электрычнасцю новай эры. Прыбор гэты — лазер, а з'ява — перадача канцэнтраванага пучка светавой энергіі на вялікіх адлегласці практычна без страт на рассяванне. Часціну сваёй працы ў развіццё фізікі заўтрашняга дня будуюць выпускнікі фізічнага факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта.

У цяперашні час на фізічным факультэце навучаецца вышэйшых 500 студэнтаў. Гэта дзюжны калектыў, які актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці ўніверсітэта. На факультэце працуюць каля 30 выкладчыкаў, якія

перадаюць свой вопыт і веды студэнтам. Сярод іх акадэмік АН БССР і 11 кандыдатаў навук і дацэнтаў.

На факультэце развіваецца 4 спецыялізацыі: фізіка цвёрдага цела, радыёфізіка, тэарэтычная фізіка, аэрадынаміка. Спецыялізацыя «Фізіка цвёрдага цела» вылучаецца ад аналагічных спецыялізацый іншых ўніверсітэтаў. На ёй упершыню ў СССР пачата падрыхтоўка спецыялістаў з высокім тэарэтычным і практычным узроўнем у галіне фізікі трэіла і паверхневых разбурэнняў. Ужо зараз на выпускнікоў гэтай спецыялізацыі ёсць вылікаць колькасць заваж з розных міністэрстваў, НДІ і заводу. Спецыялізацыя «Радыёфізіка» створана ў сувязі з патрабаваннем у напрамку тэага профілю ў сучаснай прамысловасці. Гэта спецыялізацыя мае рад лаборато-

рый, аснашчаных сучасным радыёфізічным абсталяваннем. Спецыялізацыя «Тэарэтычная фізіка» рыхтуе спецыялістаў-тэарэтыкаў, якія валодаюць сучаснымі метадамі матэматычнай фізікі, добра ведаюць квантавую механіку і тэорыю дафарміравання. Гэта спецыялізацыя рыхтуе выкладчыцкія кадры для ВНУ, тэхнікумаў, школ.

На факультэце ўпершыню ў Беларусі адкрыта спецыялізацыя па ядзернай фізіцы, а менавіта па прымяненню ізаатопаў ў народнай гаспадарцы СССР. За апошнія два гады на фізічным факультэце створан цэлы рад новых вучэбных і навукова-даследчых лабараторый: фізічна-металазнаўства, асноў трываласці паверхневага пласту, фізікі цвёрдага цела, спектраскапіі, электроннай мікра-скапіі, фізікі СВУ, радыёэлектронікі і іншых. Студэнты факультэта актыўна працуюць у студэнцкім навуковым таварыстве. На рэспубліканскім конкурсе студэнцкіх навуковых работ 1971 года 13 студэнтаў

факультэта атрымалі дыплومی I, II і III ступеней. Шасцёр студэнтаў фізічнага факультэта выступалі з дакладамі на навуковай канферэнцыі Прыбалтыйскіх рэспублік у Рызе і адзін студэнт — на Усеазаіонным семінары па выбарнай пераносі ў г. Маскве.

Студэнты-фізікі сябрауюць са спортам. На штогадовым спартыўным спартакіадах універсітэта за апошнія два гады фізікі займаюць другое месца па ліку студэнтаў факультэта фізічнага выхавання. І сапраўды справядлівай з'яўляецца прыказка: фізікі-прыкі. Калі вышэйшай самадзейнасцю фізічны факультэт, актыва залат універсітэта запоўнены цалкам.

В. БАЛАКІН,
дэкан фізічнага факультэта,
кандыдат тэхнічных навук,
дацэнт.

НА ЗДЫМКУ: навейшая апаратура прышла на данамогу фізікам.

ВЯЛІКАЯ роля фізікі ў сучасным развіцці навукі і тэхнікі. Фізіка робіць сапраўды рэвалюцыйныя перамены ў нашым жыцці. Сёння

ФІЗІЧНАГА Выхавання

Факультэт фізічнага выхавання Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта ажыццяўляе падрыхтоўку спецыялістаў па фізічнай культуры і спорту вышэйшай кваліфікацыі.

Ён быў створан у 1949 годзе. За гады існавання ў ім фармаваўся высокакваліфікаваны педагогічны калектыў. На 5 кафедрах і курсах факультэта працуюць вядомыя педагогі, трэнеры. Сярод іх 2 прафесары і дацтары навук, 8 дацэнтаў і кандыдатаў навук, 2 заслужаныя трэнеры БССР, чэмпіён свету і Алімпійскі гульні. У розныя гады факультэт фізічнага выхавання скончылі і вядуць паспяхова работу па выхаванню спартсменаў высокага класа заслужаныя трэнеры БССР: С. Мірановіч, І. Ценін, Л. Макаравіч, В. Курачкін, П. Хімакоў, В. Пуцькоў.

Піль вышэйшай кваліфікацыі абаранілі кандыдацкія дысертацыі. На факультэце фізічнага выхавання вучыліся многія выдатныя савецкія спартсмены: заслужаны майстар спорту, чэмпіён Алімпійскіх гуляняў Л. Гейштар, чэмпіён Еўропы В. Маркаўцоў, В. Сапег, чэмпіён СССР В. Панькоў, В. Паўлючкоў, М. Траскуноў і іншыя.

Факультэт з'яўляецца не толькі вучэбным, але і навукова-даследчым цэнтрам і мае кабінеты і лабараторыі з комплексам спартыўных збудаванняў для правядзення тэарэтычных і практычных вучэбных заняткаў. У гэтым годзе факультэт фізічнага выхавання аб'яўляе набор па спецыялізацыях (выбранаму віду спорту) — лёгкай атлетыка, спартыўнай гімнастыка, лыжны спорт, плаванне, баскетбол, валейбол, футбол, ручны мяч, таніс, хакей, веласпеды спорт, цяжка атлетыка, фехтаванне, класічная барацьба, вяславанне на каное і байдарках.

Тэрмін навучання на стаяцкіх навукаў 4 гады, на аддзяленні завожнага навучання 5 гадоў. Паўстаўшыя ва ўніверсітэт забяспечваюцца спартыўнай формай, стыпендыяй ва ўстаноўленым парадку, інтэрнатам.

Споячыўшы факультэт вочнай і завожнай формы навучання атрымліваюць кваліфікацыю выкладчыка фізічнай культуры спорту.

Курс навучання прадугледжвае ўсебаковую тэарэтычную і практычную падрыхтоўку будучых спецыялістаў у галіне фізічнай культуры і спорту, здольных вырашаць задачы ка-

муністычнага выхавання савецкіх людзей, масавага развіцця фізічнай культуры і спорту ў СССР, а таксама павышэння майстэрства савецкіх спартсменаў.

За час навучання студэнты вывучаюць гісторыю КПСС, палітычнаму эканомію, марксісцка-ленінскую філасофію, асновы навуковага камунізму.

Студэнты атрымліваюць веды па педагогіцы, псіхалогіі, гісторыі і арганізацыі фізічнай культуры, вывучаюць замежныя мовы.

Вялікае месца адводзіцца бялагічным навукам — анатоміі, фізіялогіі, біяхіміі і іх новым галінам, якія складаюць прыродазнаўча-навуковыя асновы фізічнага выхавання — біямеханіка, фізіялогія спорту і г. д.

Прафіліруючымі прадметамі на факультэце з'яўляюцца тэорыя і методка фізічнага выхавання, асновы спартыўнай трэнеруі, раскрываючыя пэдагагічныя аспекты выхавання разнастайных узростаўх кантынгентаў і павышэння майстэрства спартсменаў.

Спецыяльныя заняткі, умений і навыкі студэнты набываюць у працэсе авалодвання тэорыі, тэхнікі і методкай выкладання гімнастыкі, лёгкай атлетыкі, лыжнага спорту, спартыўных гуляняў, плавання, канькабежнага спорту і іншых відаў спорту.

А. СЯМІКОП,
дэкан факультэта фізічнага выхавання, кандыдат педагогічных навук.

БІЁЛАГА-ГЛЕБАВЫ

Значэнне біялагічных навук цяжка пераацаніць. На думку вучоных свету сучасны век з'яўляецца векам біялогіі, ладобна таму, як прайшоўшы быў векам фізікі і хіміі. Хаця гэта навука ўзнікла даўно, аднак найбольш фундаментальныя адкрыцці ў ёй зроблены на працягу апошніх ста гадоў. Развіццё біялогіі адбываецца ў двух напрамках: распрацоўка агульных тэм, што ахопліваюць усе біялагічныя правуленні, і раскрыццё тай жывога на макракулярным і субмалекулярным узроўнях (даследаванні).

Важнейшымі праблемамі біялагічных навук з'яўляюцца: біялагічная несумяшчальнасць тканак, кіраванне працэсамі біясінтэзы, спадчынасць, абарона біясферы ад розных відаў забруджванняў і інш. Выключная важнасць гэтых праблем тлумачыцца тым, што ад іх вырашэння ва многім залежыць лёс чалавецтва.

Гэта адна з важнейшых і цікавейшых навук і прадстаўляе прадмет вывучэння на біялага-глебавым факультэце Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Наш факультэт з'яўляецца факультэтам былога педагогічнага інстытута. На працягу больш сарава гадоў вышэйшую педагогічную кваліфікацыю на факультэце атрымалі некалькі тысяч спецыялістаў. Прымяненне сваім ведам яны знайшлі ў школах, вышэйшых навучальных установах, навукова-даследчых установах рэспублікі і за яе межамі.

У цяперашні час факультэт укамплектаваны высокакваліфікаванымі спецыялістамі. Вучэбная, навукова-даследчая і выхаваўчая работа вядзецца пад кіраўніцтвам дактароў біялагічных навук, прафесараў І. В. Жаркова, Г. П. Мясельніка, А. С. Паламарчука, доктара сельскагаспадарчых навук, прафесара Ф. М. Харытановіча, кандыдатаў біялагічных навук, дацэнтаў Н. С. Кісялёвай, А. І. Кінені, Г. Л. Паламарчук, А. Г. Шабаліна і іншых.

І Біёлага-глебавы факультэт рыхтуе на стаяцкіх навукаў і завожным аддзяленнях спецыялістаў біялагічнага профілю. На факультэце вядзецца падрыхтоўка студэнтаў па чатырох асноўных спецыяльнасцях: фізіялогіі раслін, батаніцы, заалогіі і фізіялогіі чалавека і жывёл.

Акрамя агульнаадукацыйных і грамадска-гуманітарных дыспцыплін, студэнты вывучаюць рад цікавых курсаў спецыялізацыі: арніталогію, флору і расліннасць Палесся, фізіялогію цэнтральнай нервовай сістэмы і стрававання, радыёэлагію, біялагічна актыўныя рэчывы раслін і інш.

Штогод на аграрыяцкім «Стары Чонкі» і ў Прыпяцкім дзяржаўнаму студэнты пра-

НА ЗДЫМКУ: шмат даследаў трэба зрабіць будучаю біёлагу, каб атрымаць дакладны вынік.

ходзяць вучэбную і вытворчую практыку. У час гэтых практычных работ не толькі знаёмяцца ў прыродных умовах з жывёлным і раслінным светам, але таксама вядуць даследаванні, збіраюць матэрыял для курсавых і дыпломных работ.

Галоўным напрамкам навукова-даследчай работы факультэта з'яўляюцца «Стаяцкія прыягеаграфічныя даследаванні прыродных комплексаў Прыпяцкага ландшафтна-гідралагічнага заказніка». Ужо шырока ўключыліся ў распрацоўку гэтай праблемы кафедры заалогіі і батанікі.

Выпускнікі, якія правялі схільнасць да навукова-даследчай работы, могуць працягнуць пра адукацыю ў аспірантуры пры кафедрах батанікі, фізіялогіі раслін, заалогіі і фізіялогіі чалавека і жывёл. Пасля заканчэння нашага факультэта малады спецыялісты могуць працаваць у навукова-даследчых установах, заказніках, сярэдніх і вышэйшых навучальных установах.

Пасля вывучэння тэарэтычных курсаў студэнты праходзяць вытворчую практыку ў розных раёнах нашай краіны (батанічныя і заалягічныя сады, навукова-даследчыя ўстановы і даследчыя станцыі, заказнікі і г. д.).

С. АЛЕШКА,
дэкан біёлага-глебаванага факультэта, кандыдат біялагічных навук.

Здымкі, змешчаныя ў нумары, зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар М. ВОІНАЎ.

Не толькі ў горадзе, а і ў вобласці славяцца самадзейнымі артыстамі ўніверсітэта. **НА ЗДЫМКУ:** выступіла танцавальная калектыў.